3
Vragenuur: Vragen Bontes

Vragen van het lid Bontes aan de minister-president, minister van Algemene Zaken over **het bericht "Onderhoud schip Beatrix tonnen duurder, Rutte zei jarenlang niets"**.

De heer **BontesBontes**/Van Klaveren):
Voorzitter. Van de Teevendeal tot de MH17 en van de EU-naheffing tot het aantal verwachte asielzoekers, dit kabinet liegt en bedriegt. De burger en de volksvertegenwoordiging worden iedere keer compleet voor de gek gehouden. Ook over de kwestie van De Groene Draeck heeft premier Rutte de Kamer structureel verkeerd geïnformeerd. Jarenlang stonden de onderhoudskosten voor €50.000 in de financiële jaarverslagen. In werkelijkheid bedroegen deze kosten elk jaar meer dan het dubbele. Het aanvullend onderhoud was niet incidenteel, zoals de premier de Kamer deed geloven, maar structureel. Premier Rutte zei jarenlang niets. De waarheid werd niet verteld. Het is absurd en totaal onacceptabel.

Ik heb de volgende vragen. Waarom heeft de premier de Kamer voortdurend de verkeerde cijfers gemeld? Wilde hij voorkomen dat er weer ophef zou ontstaan over de kosten voor De Groene Draeck? Begrijpt hij dat het wantrouwen van de bevolking over de kosten van het Koninklijk Huis zo alleen maar groter wordt? Ziet de premier in dat de burgers het helemaal zat zijn dat zij iedere keer voor de gek worden gehouden?

Minister **Rutte**:
Voorzitter. Deze opbouwende vragen van de heer Bontes beantwoord ik natuurlijk graag. Laat ik allereerst zeggen dat de suggestie dat in de stukken en in debatten gesproken zou zijn over incidentele kosten, onjuist is. Het kabinet heeft zowel bij de Algemene Politieke Beschouwingen, die plaatsvonden op 17 september 2015, als in de brief van 24 september 2015 als in het debat over de begroting van de Koning, dat op 14 oktober 2015 plaatsvond, steeds gesproken over een structurele — ik onderstreep het woord "structurele" — ophoging van de post in de begroting van Defensie naar €95.000. Vervolgens ontstond een begrijpelijke discussie over de vraag of dit bedrag zo hoog moet zijn en of dit niet een beetje veel is. Daarom is in goed overleg met de Kamer bij de behandeling van de begroting afgesproken om een second opinion te vragen over de hoogte van de kosten en over de intensiteit van het onderhoud van De Groene Draeck. Als uit die second opinion, ook naar aanleiding van de motie van mevrouw Van der Burg van de VVD, blijkt dat een en ander anders zou moeten gaan, zal dat zijn beslag krijgen in de begroting van Defensie. Dat zijn de feiten. Daarmee wil ik alle insinuaties maar even voor de heer Bontes laten.

De heer **BontesBontes**/Van Klaveren):
De minister-president verkondigt echt onzin over de onderhoudskosten. Niet voor niets staat dit binnen de ministeries bekend als ritselen met begrotingsposten. Het onderhoud aan dit plezierjacht kostte tussen 2004 en 2015 maar liefst 1,5 miljoen euro. De boot wordt als een marinefregat onderhouden, terwijl de boot bijna nooit vaart. Het is gekkenwerk. Het wordt tijd dat deze koninklijke geldsmijterij wordt gestopt. Daarom is het logisch dat de hoofdgebruiker van dit zeiljacht betaalt voor deze kosten. Prinses Beatrix ontvangt jaarlijks een forse uitkering van de Nederlandse Staat. Mijn vraag is of de premier bereid is om haar en niet de belastingbetaler te laten opdraaien voor deze enorme kosten.

Minister **Rutte**:
Er zitten drie elementen in die vraag. De hoogte van het bedrag en de intensiteit van het onderhoud vormen de eerste twee elementen. De vragen daarover zijn reëel. Daarover hebben we gesproken bij de behandeling van de begroting van de Koning en daar wordt nu onderzoek naar gedaan. Over het derde element zijn de heer Bontes en ik het niet eens. Als het Nederlandse volk een cadeau geeft aan prinses Beatrix en als daarbij wordt afgesproken dat dat een cadeau is inclusief de bijkomende kosten, vind ik het chic dat je dat netjes afwerkt. Ik vind dat we dat dan moeten doen, maar ik vind het volkomen gerechtvaardigd om te kijken naar de kosten en de intensiteit. Als het goedkoper kan, verzeker ik de heer Bontes dat ik dan de eerste zou zijn die daarvoor zou kiezen. Ik geloof dat hij wel weet dat ik een aanhanger ben van het Dreesiaanse denken, hoewel dat niet van mijn partij komt.

De heer **BontesBontes**/Van Klaveren):
Het is onbegrijpelijk dat de premier door wil gaan met het betalen van de kosten van het onderhoud van deze boot. Die kosten zijn hoog, maar ook onnodig. Je kunt toch niet jarenlang door blijven gaan met het betalen hiervan, zeker gelet op de hoge uitkering die prinses Beatrix krijgt? Ik doe nogmaals een dringend beroep op de minister-president om geen beroep op de belastingbetaler te doen voor het betalen van het onderhoud van deze boot en om dit over te laten aan de prinses zelf.

Minister **Rutte**:
Op dat specifieke punt geldt: afspraak is afspraak. Ik vind dit dus geen chique oplossing en dit valt mij wat tegen van de heer Bontes, maar ik ben het wel met hem eens dat je serieus moet kijken naar de kosten en de intensiteit van het onderhoud. Dat doen wij op dit moment ook. Zodra dat rond is, berichten wij de Kamer daarover.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
De gegevens in de Volkskrant over het onderhoud van de Groene Draeck zijn inderdaad onvoorstelbaar. Er zijn tien managers nodig om één boot te onderhouden. Dat kan wat mij betreft stukken goedkoper. Ik hoop dat de premier daar werkelijk werk van maakt. Het echte punt is echter natuurlijk het informeren van de Kamer. In het staatje in de begroting wordt van 2011 tot en met 2014 steeds rond de €50.000 opgegeven aan onderhoudskosten, terwijl dat €100.000 of meer blijkt te zijn. Je kunt dan toch niet anders zeggen dan dat de Kamer verkeerd geïnformeerd is?

Minister **Rutte**:
De Kamer is dit jaar geïnformeerd over een structurele ophoging van het bedrag. Feit is ook dat al enige tijd een

discussie liep met onder andere Defensie over de precieze hoogte van de kosten. Dat moest precies worden afgewerkt. Dat hebben we gedaan. Zodra dat rond was, is de Kamer geïnformeerd, zowel over wat er extra nabetaald moest worden als over de structurele ophoging — ik onderstreep nogmaals "structurele" — van de onderhoudskosten.

De heer **Verhoeven** (D66):
We voerden net een debat over de cijfers met betrekking tot de asielinstroom in 2016. Daar was onduidelijkheid over. Nu hebben we weer vragen over de kosten van De Groene Draeck. Duidelijk is dat de gemaakte, daadwerkelijke kosten beduidend hoger zijn dan de kosten die begroot worden. Waarom is daar niet gewoon duidelijkheid over gegeven aan de Kamer, zoals PvdA, SP, D66 en GroenLinks steeds vragen? Er moet transparante informatie zijn over de kosten van het Koninklijk Huis. Dit moet tijdige informatie, volledige informatie en gewoon goede informatie over de precieze zaak zijn. Er moet niet elke keer tegen de Kamer worden gezegd: kijk maar naar de begroting en naar de structurele verhoging van die post. Nee, er moet openheid zijn over de daadwerkelijk gemaakte kosten van het koningshuis. Waarom kan dat niet?

Minister **Rutte**:
Ik snap de vraag niet, omdat gelet op wat er begroot was en op de daadwerkelijke kosten, het bedrag inderdaad moest worden verhoogd. Dat is gebeurd en dat hebben we ook aan de Kamer gemeld. Het bedrag is structureel verhoogd. Dat is aan de Kamer gemeld. Dat is ook onderbouwd. Vervolgens hebben we met elkaar vastgesteld dat het nu wel heel pittig wordt en dat we misschien eens moeten kijken naar de hoogte van het bedrag en naar de mate waarin het onderhoud plaatsvindt. Daarom vindt nu de contraexpertise plaats. Ik zeg het nog een keer: op 17 september bij de Algemene Beschouwingen, in mijn brief van 24 september en vervolgens bij het debat over de begroting op 14 oktober, is steeds gesteld dat het hier gaat om een structurele ophoging van de post. Dat bleek nodig te zijn, nadat we daar natuurlijk discussie over hebben gehad met Defensie: hoe zit dat precies, waar komen die bedragen vandaan, klopt dit? Dit bleken in belangrijke mate de gemaakte kosten te zijn. Nogmaals: je kunt van alles vinden van de hoogte en daar is de second opinion voor. We hebben de kostenpost ook structureel verhoogd. Alles is dus steeds met de Kamer gedeeld.

De **voorzitter**:
Ik dank de minister-president voor de beantwoording.